

2. Лукашук И. И. Право международной ответственности. – М. Волтерс Клувер, 2004. – 410 с.

3. Толстых В. Л. Курс международного права: ученик / В. Л. Толстых. – М.: Волтерс Клувер, 2009. – 1056 с.

Герасимчук Н. В.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

СВІТОВИЙ УРЯД: РЕАЛЬНОСТІ СЬОГОДЕННЯ

Актуальність питання Світового уряду постає у зв'язку із викликами глобалізаційного розвитку Людства, конвергенцією сфер міжнародно-правового регулювання.

Світовий уряд вже створюється в рамках найвищого етапу міжнародної співпраці – формування системи наднаціональних інституцій. Попередніми етапами являлись союзи міст та общин; організації, створені за галузевим принципом; адміністративні союзи, універсальні міжнародні організації, Ліга Націй, Організація Об'єднаних Націй.

Загальний механізм формування структур інституцій ієрархічного наднаціоналізму полягає у таких процесах, як: узгодження воль держав-членів; делегування повноважень державами-членами міжнародним інституціям; відмова держав-членів від регламентації своїх відносин в рамках делегованих повноважень; формування наднаціональних інституцій з виключними повноваженнями та розбудова арсеналу міжнародних інституцій в цілому [1].

Кількість міжнародних інституцій, їх структурний взаємозв'язок, розширення їх функцій, ріст повноважень та зростання компетенції дають підстави вважати, що Світовий уряд фактично існує та практично діє.

Разом з тим, на сьогодні ще не закріплена чітка процедура побудови Світового уряду, але вважаємо, що в її основі мало б лежати проведення зваженої ієрархії за таким принципом, де статус міжнародної інституції визначався б відповідно до структури сучасних органів виконавчої влади: міністерства – агентства – служби. Зважена ієрархія полягала б у ранжуванні усіх існуючих міжнародних інституцій за кожним із раціонально-функціональних блоків, за наступною схемою:

1). Спеціалізовані інституції для формування політики в межах конкретної сфери, діяли б на подібні міністерств;

2). Міжнародні інституції для регламентації системи дозвільних рішень в рамках конкретної вузькоспеціалізованої галузевої області, діяли б у формі агентств;

3). Міжнародні інституції для виконання контрольних та координаційних функцій у конкретній сфері міжнародно-правового регулювання, функціонували б у вигляді служб.

Світовий уряд існує і його реальність визначається дотриманням таких умов, як: нарощення системної множинності спеціалізованих установ у якнайбільшій кількості сфер міжнародного життя для якнайширшого охоплення усіх аспектів міжнародної співпраці (особливо тих, що виникають у зв'язку із процесами глобалізації) із наділеними ознаками наднаціональності, та посилюється у зв'язку зі становленням універсальної системи міжнародно-правового регулювання, яка б змогла централізувати усі вищенаведені міжнародні установи та підпорядкувати їх своїм рішенням [2].

Ефективне виконання Світовим урядом «функцій загальних цілей» [3] та забезпечення роботи механізму інституційної сфери можливе лише за умови розумної субординації та чіткого прописування функцій, повноважень та компетенції кожного із вищезазначених органів в системі наднаціональної інституції.

Розповсюдженою точкою зору є те, що публічні образи Світового уряду і нації-держави є взаємовиключними, зважаючи на невірне трактування наслідків принципу наднаціональності та процедури делегування повноважень. Насправді, факт наявності та стабільності держави є життєво необхідним для Світового уряду у якості органу місцевого самоврядування. До того ж, низка держав проголосила готовність делегувати свої суверенні повноваження «єдиному, вищому союзу», передбачивши відповідні положення у власних Основних законах [4] (серед них: Австрія, Бельгія, Данія, Фінляндія, Франція, ФРН, Греція, Ірландія та інші; наприклад, «The [German] Federation may by legislation transfer sovereign powers to intergovernmental institutions» (Art.24, Basic Law for the Federal Republic of Germany of 1949, confirmed by Unification Treaty of 31 August 1990) [5].

На сьогодні безумовним вважається наділення Світового уряду, фактично, лише функцією захисту загальної безпеки Людства та сприяння загальному добробуту у відповідь на загрози як внутрішньої анархії, так і зовнішнього втручання [4].

Насправді, превентивна дипломатія Ради Безпеки ООН, спрямована на попередження виникнення спорів між сторонами та не-

допущення переростання існуючих спорів у конфлікти, займає верховне місце в градації статусних рівнів повноважень міжнародних інституцій, при цьому Світовий уряд в своєму арсеналі містить й інші спеціалізовані інституції, наділені повноваженнями різного кваліфікаційного рівня.

Представниками відповідних структур формально є всі нації-держави, що беруть в ній участь шляхом зваженого голосування, пропорційно до їх населення, економічних, військово-політичних, соціальних, екологічних індексів, з врахуванням суверенної рівності держав-учасниць. Але, фактично, участь у Світовому уряді наразі надається лише великим державам, наділених політичною чи швидше військово-політичною міццю.

На сьогодні Світовий уряд наділяється з боку держав-членів мінімальними повноваженнями, необхідними для виконання покладених на нього функцій. Позицію, яку висловив Гренвіль Кларк (пропонуючи наділити членів Генеральної Асамблеї ООН кількістю голосів пропорційно до їх населення [6]), слід доповнити також твердженням про те, що держави, надаючи повноваження міжнародній інституції із елементами наднаціональності, наділяють останню також повноваженнями на розширення повноважень, закріплюючи такі положення на національному та міжнародному рівнях.

Відтак, можна говорити про те, що Світовий уряд існує і отримує все більше владних прерогатив для виконання дій належного характеру без наявності адресної потреби запиту волі держави.

Реальність така, що факт функціонування Світового уряду всіляко заперечується середньо розвиненими державами та підсилюється заявами світових лідерів [7]. Побоювання держав викликається поширеною гіпотезою про потенційну втрату державами їх суверенітету, хоча, насправді, передання частини компетенції універсальній міжнародній інституції із ознаками наднаціональності лише сприятиме процесам зближення держав як між собою, так і в рамках міжнародного форуму держав, а також дозволить перейти безпосередньо до втілення функцій загального інтересу для всього Людства шляхом прийняття Світовим урядом рішень від імені та задля усієї спільноти.

Таким чином, Світовий уряд вже існує. На даний момент, ефект його діяльності проявляється у вигляді сили та авторитету рішень міжнародних спеціалізованих інституцій, а реальне втілення проявляється у динаміці міжнародно-правового регулювання, рості компетенції, підвищенні повноважень та зростанні їх функцій.

Література:

1. Ruzzkowski J. Supranationalism between the nation-state and international cooperation / Janusz Ruzzkowski // Journal of public administration and policy research. – 2009. – Vol. 1(1). – P.4-10
2. Хонін В. М., Герасимчук Н. В. Динаміка росту компетенції наднаціональних інституцій // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. Випуск 101. Частина II у двох частинах). – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2011. – С.20
3. Klabbers J. An Introduction to International Institutional Law. – Cambridge: Cambridge University Press, 2002. – P.195
4. Baratta J. P. The Politics of World Federation: Introduction to Both Volumes. – P.11
5. Basic Law for the Federal Republic of Germany (promulgated by the Parliamentary Council on 23 May 1949; as amended by the Unification Treaty of 31 August 1990 and Federal Statute of 23 September 1990) // www.constitution.org/cons/germany.txt. – Дата відвідування: 10 жовтня 2012 року
6. Grenville Clark, Louis B. Sohn. World Peace through World Law. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press; London: Oxford University Press, 1958. – P.5
7. Nowrot K. Global Governance and International Law. – Institut fur Wirtschaftsrecht, 2004. – P.20.

Лоза Л. П.

студент, Національний університет «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМА РЕФОРМУВАННЯ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

«Реформа повинна ясно
показати, що сьогодні існує
більше країн, ніж раніше,
що володіють певною вагою»

Ангела Меркель

Сьогодні на міжнародній арені є досить популярним питання щодо реформування Ради Безпеки ООН, на яку покладено відповідальність в дотриманні миру та безпеки на всій планеті. Цьому питанню присвячено багато праць таких видатних вчених як Лавров С. В., Марченко Н. М., Савчук К. О., Тункін Г.І., Федовов Ю. В.,